

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**PASVALIO R. SALOČIŲ ANTANO POŠKOS
PAGRINDINĖS MOKYKLOS 2017 METŲ
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA**

2018 m. kovo 30 d. Nr. A – 5

Su audito ataskaita galima susipažinti

Pasvalio rajono savivaldybės interneto svetainėje adresu

http://www.pasvalys.lt/lt/struktura-ir-kontaktai_/kontroles-ir-audito-tarnyba_/auditu-dokumentai

TURINYS

IŽANGA		3
AUDITO REZULTATAI		4
1.	Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų iškraipymų	4
2.	Dėl finansinių ataskaitų rinkinio duomenų negalime pasisakyti	4
3.	Turto ir lėšų valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų	7
REKOMENDACIJOS		10
PRIEDAI		12
1 priedas	Audito apimtys ir metodai	12

IŽANGA

Vadovaujantis Savivaldybės kontrolieriaus¹ pavedimu atlikome Pasvalio r. Saločių Antano Poškos pagrindinės mokyklos 2017 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje. Audito apimtis ir metodai aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (12 psl.)

Audituojamas subjektas – Pasvalio r. Saločių Antano Poškos pagrindinė mokykla (toliau – Mokykla), adresas Vytauto g. 11, Saločių mstl., LT-39423, Pasvalio r.; kodas juridinių asmenų registre – 190615670. Mokyklos nuostatai patvirtinti Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimu Nr. T1-51, juridinių asmenų registre įregistruoti 2015 m. rugsėjo 1 d. Mokyklos veiklos sritis – švietimas. Mokykla vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas. Mokyklos veiklos tikslas – plėtoti dvasines, intelektines ir fizines asmens galias, ugdyti kūrybingą, atsakingą pilietį, įgijusį kompetencijų, būtinų sėkmingai socialinei integracijai ir mokymuisi visą gyvenimą. Mokykla turi Namišių skyrių, kuris vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo, neformaliojo švietimo programas bei keturis daugiafunkčius centrus², kurių paskirtis – vykdyti neformalųjį švietimą ir socialinės priežiūros paslaugas.

Audituojamu laikotarpiu įstaigai vadovauja direktorė Laima Jankauskienė, buhalterėmis dirbo Dalia Baronienė (iki 2018-02-13, nedarbingumas nuo 2017-12-11), Ilona Baltrušičienė (nuo 2017-12-18 iki 2018-01-12), Dalia Mulevičienė (nuo 2018-01-22 iki 2018-01-24), Laimutė Samulionienė (nuo 2018-02-08).

Audituojamas laikotarpis – 2017 metai. Įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Pasvalio rajono savivaldybės taryba.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. rugpjūčio 14 d. pavedimas Nr. P-7.

² Dagių, Puškonių, Žadeikonių ir Saločių daugiafunkčius centrus;

AUDITO REZULTATAI

1. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų netikslumų

Įstaigos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitą. Finansų ministro įsakymu³ įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį.

Reikšmingų pažeidimų ar iškraipymų apskaitant Savivaldybės, valstybės biudžeto lėšas ir sudarant biudžeto vykdymo ataskaitas nenustatyta.

2. Dėl finansinių ataskaitų rinkinio duomenų negalime pasisakyti

Įstaigos metinės finansinės atskaitos parengtos nesivadovaujant Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Audito metu negalėjome surinkti tinkamų audito įrodymų pagrįsti savo nuomonę apie šias ataskaitas.

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, įstaiga rengia žemesniojo lygio metinį finansinių ataskaitų rinkinį. Įstaigos apskaitai naudojamas sąskaitų planas yra pakankamai išsamus ir parengtas pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų reikalavimus. Sąskaitų planas atitinka įstaigos poreikius. Tačiau buhalterinės sąskaitos, kuriose apskaitomos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, netinkamai grupuojamos.

1. Įstaigos apskaitos politikoje nurodyta, kad esmine klaida laikoma suma, didesnė nei 0,05 proc. per finansinius metus gautų finansavimo sumų vertė, t.y. 277 Eur, o esminės klaidos taisymas registruojamas apskaitoje tam skirtoje sąskaitoje, pateikiamas Veiklos rezultatų ataskaitos eil. „Apskaitos politikos keitimo bei esminių paskaitos klaidų taisymo įtaka“ bei informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

Įstaigoje sudarant 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinį buvo atlikta buhalterinių sąskaitų duomenų korekcijų už 768,7 tūkst. Eur, kurių šiuo metu buhalterio pareigas einantis darbuotojas paašškinti negalėjo. Esminių klaidų taisymai neregistruoti atitinkamoje sąskaitoje, nepateikti Veiklos rezultatų ataskaitoje.

Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 13-ojo VSAFAS 1 priedas „Nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis:

- neatitinka įsigijimo savikainos metų pradžioje ir pabaigoje duomenys pagal atskiras turto grupes,

³ Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su pakeitimais);

- metų eigoje nematerialaus turtas buvo nurašytas, tačiau 13-ojo VSAFAS priede nenurodyta,
- įsigijimo savikaina metų pabaigoje neatitinka Didžiosios knygos duomenų.

Finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto 12-ojo VSAFAS 1 priedas „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registru Didžioji knyga bei Ilgalaikio turto žiniaraštis duomenis:

- neatitinka įsigijimo savikainos metų pabaigoje duomenys pagal atskiras turto grupes;
- 12-ojo VSAFAS priede įsigijimo savikaina metų pabaigoje mažesnė 7,5 tūkst. Eur nei Didžiojoje knygoje nurodyta įsigijimo savikaina metų pabaigoje;
- 12-ojo VSAFAS priede sukaupta nusidėvėjimo suma metų pabaigoje mažesnė 7,5 tūkst. Eur nei Didžiojoje knygoje nurodyta sukaupta nusidėvėjimo suma metų pabaigoje;
- 12-ojo VSAFAS priede nepagrįstai nurodyta neatlygintinai gauto turto įsigijimo savikaina 4,2 tūkst. Eur;
- 12-ojo VSAFAS priede nepagrįstai nurodyta nurašyto turto savikaina 1,6 tūkst. Eur;
- 12-ojo VSAFAS priede nenurodyti įstaigoje lapkričio mėn. vykdyti ilgalaikio turto pergrupavimai iš vienos turto grupės į kitą.

Įstaigos apskaitos registre Didžioji knyga gruodžio mėn. buhalterinėmis pažymomis atlikti nepaaiškinti duomenų taisymai ilgalaikio turto sąskaitose ir atitinkamai su jomis susijusiose finansavimo sumų sąskaitose 54,9 tūkst. Eur.

Duomenys apie nepanaudotų atostogų kaupinius pateikti auditui bei finansinėse ataskaitose neatitinka tarpusavyje, buhalteris duomenų neatitikimo paaiškinti negalėjo, jais pasitikėti negalima:

- 24,9 tūkst. Eur – sukauptos gautinos sumos pagal FBA ir aiškinamąjį raštą;
- 22,5 tūkst. Eur sukauptos mokėtinios sumos pagal FBA;
- 21,2 tūkst. Eur nepanaudotų atostogų kaupiniai pagal inventorizacijos atliktos 2017-12-31 datai duomenis;
- 21,7 tūkst. Eur pagal nepanaudotų atostogų žiniaraštį 2012-31 datai pateiktą auditui 2018-03-16.

Įstaigos apskaitos registre Didžioji knyga gruodžio mėn. buhalterinėmis pažymomis atlikti sukauptų atostoginių ir VSD įmokų sąskaitų nepaaiškinti duomenų taisymai 27,3 tūkst. Eur.

Finansinių ataskaitų 8-ojo VSAFAS priedas „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ sudarytas ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga duomenis:

- 8-ojo VSAFAS priede nurodyta įsigytų atsargų įsigijimo savikaina ir atsargų sumažėjimas neatitinka Didžiosios knygos duomenų 1,0 tūkst. Eur;

Įstaigos apskaitos registre Didžioji knyga gruodžio mėn. buhalterinėmis pažymomis atlikti nepaaiškinti duomenų taisymai atsargų ir atitinkamai su jomis susijusiose finansavimo sumų sąskaitose 56,3 tūkst. Eur.

Įstaigos aiškinamasis raštas parengtas nesivadovaujant VSAFAS, jame atskleista ne visa privaloma informacija, atkleista informacija kai kuriais atvejais neatitinka finansinių ataskaitų duomenų, pateikus neteisingus duomenis ataskaitų rinkinyje, atitinkamai klaidinga informacija pateikta aiškinamajame rašte:

Neatskleista informacija aiškinamajame rašte:

- Įstaiga nenurodė, kokiais teisės aktais vadovavosi tvarkydama buhalterinę apskaitą ir rengdama finansines ataskaitas ir kokią apskaitos politiką taikė, pagal šio 6-ojo VSAFAS 12 punkte nurodytus privalomus reikalavimus;

- Įstaiga nepaaiškino reikšmingų finansinių ataskaitų straipsnių pokyčių, nesivadovauta 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 51 punkto, 3-ojo „Veiklos rezultatų ataskaita“ 33 punkto, 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“ 15 punkto nuostatomis – jei ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų straipsnių sumos, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, reikšmingai pasikeitė, turėtų būti nurodomos tokių pasikeitimų priežastys Įstaigos nustatytas reikšmingumas – 1,0 procentas per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės, t.y. 5.305 Eur

- apie esminių klaidų taisymą, vadovaujantis 7-ojo VSAFAS 27-28 punktų nuostatomis.

- apie trečiųjų asmenų laikomų atsargų balansinę vertę pagal atsargų grupes, nurodant priežastis ir (arba) teisinius reikalavimus, paaiškinančius, kodėl atsargas laiko tretieji asmenys, pagal 8-ojo VSAFAS 41.5. punkto nuostatas;

- nepateikta informacija, kiek darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos etatų sąrašė nurodytiems darbuotojams ir kiek – kitiems darbuotojams, t. y. dirbantiems pagal terminuotas, autorines ir panašias darbo sutartis, ir kiek tokių darbuotojų yra, nesivadovauta 11-ojo VSAFAS 19 punkto nuostatomis ir t.t.

Neatitinka finansinių ataskaitų duomenų:

- Finansinės būklės ataskaitoje atsargų vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 2.464,09 Eur, aiškinamajame rašte – 3.272,45 Eur;

- Finansinės būklės ataskaitoje sukauptos gautinos sumos 24.915,96 Eur, aiškinamajame rašte sukaupti atostoginiai – 24.915,96, aiškinamojo rašto priede „Informacija apie kai kurias mokėtinas sumas“ sukauptos atostoginių sąnaudos – 22.467,99 Eur;

- Finansinės būklės ataskaitoje kitos gautinos sumos 3.299,95 Eur, o aiškinamajame rašte sukauptų atostoginių VSDĮ–3299,95 Eur, nors tai yra VSD įmokų permoka.

- Finansinės būklės ataskaitoje pinigai ir jų ekvivalentai 16.54,51 Eur, o aiškinamajame rašte nurodoma, kad banko sąskaitose ir kasoje pinigų likučio nėra.

- Finansinės būklės ataskaitoje sukauptos mokėtinos sumos 22.467,99 Eur, o aiškinamajame rašte nurodoma sukauptų mokėtinos sumos 25.767,94 Eur, iš jų 22.467,99 sukauptos atostoginių sąnaudos, 3.299,95 Eur sukauptos VSDĮ sąnaudos;

- Veiklos rezultatų ataskaitoje komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos 36.116,87 Eur, aiškinamajame rašte – 37.803,82 Eur;

- Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos kitos pajamos 6.756,52 Eur, o aiškinamajame rašte – 6.756,52 Eur, iš jų kitos pajamos 3.844,93 Eur, patalpų nuoma 1.086,97 Eur, autobuso paslaugos – 362,34 Eur ir kopijavimo paslaugos – 155,07 Eur. Detalizuotų pajamų suma sudaro 5.449,31 Eur, o ne nurodomas 6.756,52 Eur ir t.t.

3. Turto ir lėšų valdymas, naudojimas ir disponavimas jais turi trūkumų

2. Mokykla nustatydamą ir apskaičiuodama mokesį už vaikų išlaikymą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje bei taikydama lengvatas ne visais atvejais vadovavosi Savivaldybės tarybos patvirtintu aprašu⁴:

- skaičiuojant 0,29 Eur mokesį inventoriui, ugdymo priemonėms įsigyti ir kitoms reikmėms tenkinti, tėvams atitinkantiems Aprašo 10.1 – 10.8 punktus⁵ netaikė 50 proc. lengvatos;

- nustatyta atvejų, kai mokestis už darželio lankymą neskaičiuojamas už nelankyta nepateisintą dieną (nesant pateisinančių dokumentų–gydytojo pažymos);

- nustatyta atvejų, kai Mokyklos atsakingi asmenys neišsaugojo mokesčio apskaičiavimui reikalingų pateisinančių dokumentų, todėl negalėjome įsitikinti, ar mokestis apskaičiuotas teisingai;

- nesant rašytinio tėvų pasirinkimo (derinama žodžiu su darželio auklėtoja), negalime nustatyti kelių kartų maitinimo variantą tėvai pasirinko pagal Aprašo 8 punktą⁶.

- Mokykla, skaičiuodama tėvų įmokas už maitinimą darželyje, vaikams, besimaitinantiems tris kartus (kaina - 1,42 Eur), taiko keturių maitinimo kartų kainą (1,77 Eur), o vaikams besimaitinantiems du maitinimo kartus (kaina - 1,13 Eur), taiko trijų maitinimų kainą (1,42 Eur). Todėl tėvams apskaičiuotos įmokos už vaikų maitinimą darželyje yra padidintos.

⁴ Pasvalio rajono savivaldybės taryba 2016 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. T1-225 patvirtintas „Mokesčio už vaikų išlaikymą Pasvalio rajono ugdymo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas tvarkos aprašas“.

⁵ 10.1. vaikai turi nustatytą vidutinį ar sunkų neįgalumo lygį;

10.2. vaikų tėvai (globėjai) pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą (nuo pašalpos skyrimo mėnesio pateikus prašymą) gauna socialines pašalpas;

10.3. vaikai ugdomi savaitinėse grupėse ir priklauso socialinės rizikos grupei (mokamos jiems priklausančios pašalpos), pagal Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus pateiktas pažymas;

10.4. vaikas (vaikai) turi tik vieną iš tėvų (globėjų);

10.5. vaikas auga moksleivių ar studentų šeimoje, kurioje vienas iš tėvų mokosi mokymo įstaigos dieniniame skyriuje;

10.6. šeima augina tris ir daugiau vaikų;

10.7. tėvas, motina atlieka tikrąją karinę tarnybą.;

10.8. vienas iš tėvų (globėjų) atlieka bausmę įkalinimo įstaigoje.

⁶ Vadovaujantis Aprašo 8 punkto nuostatomis, tėvai (globėjai) pasirenka savo vaikų maitinimo vieną variantą visam mėnesiui: maitinimas 1 kartą per dieną; maitinimas 2 kartus per dieną; maitinimas 3 kartus per dieną; maitinimas 4 kartus per dieną; jeigu vaikas įstaigoje būna nuo 3,5 val. iki 4 val., privalomas 1 maitinimas.

3. Mokykla su maitinimo paslaugos teikėju UAB „Sotega“ susitarė⁷ dėl darželio grupės 3-5 metų vaikų maitinimo tris kartus per dieną (be vakarienės), skiriant nustatytą⁸ mokesčio dydį už dienos maitinimą – 1,77 Eur, nors Savivaldybės tarybos sprendimu už tris maitinimus nustatytas 1,42 Eur mokesčio dydis. Maitinimo tiekėjas (UAB „Sotega“) sąskaitose faktūrose už vaikų maitinimą darželyje nurodo tris maitinimo kartus: pusryčiai, pietūs ir pavakariai, o išrašydami sąskaitas faktūras pietums taiko 0,29 Eur padidintą, pavakariams – 0,06 Eur padidintą mokesčio už maitinimą dydį, todėl Mokykla maitinimo tiekėjui sumokėjo per daug.

4. Mokyklos sudarytos sutarties⁹ dėl patalpų nuomos su UAB „Sotega“ 18 punkto nuostatomis, nuomotojas įstatymų nustatyta tvarka sutartį registruoja VĮ Registrų centre, kuri neįregistruota.

5. Ta pačia sutartimi, Mokykla UAB „Sotega“ išnuomojo ne tik negyvenamąsias patalpas mokinių maitinimui organizuoti, bet ir Mokyklos materialųjį turtą už 4.637,49 Eur (stalai, suoliukai, šaldytuvai, vandens pašildytojas ir kt.), už kurį nuomos mokestis sutartyje neapartas ir neskaičiuojamas.

Kontrolės ir audito tarnyba dar 2015 metais pažeidimus ir neatitikimus mokinių maitinimo organizavime išdėstė audito ataskaitoje¹⁰, o visas mokyklas informavo raštu¹¹.

6. Inventorizacijos atliekamos netinkamai, nesivadovaujama Inventorizacijos taisyklių nuostatomis:

- dalinės inventorizacijos metu rasta sugedusio, nenaudojamo turto (spausdintuvas įsigytas ankščiau nei 2014 metais; siuvimo mašina įsigyta ankščiau nei 2014 metais, 4 dviračiai, siuvimo mašina, įsigyta ankščiau nei 2014 metais ir t.t.), nors visuose inventorizacijos aprašuose padarytas įrašas „nuvertėjusio ir nenaudojamo turto nėra“.

- nenaudojamas turtas nesurašytas į atskirus inventorizacijos aprašus, nesivadovauta Inventorizacijos taisyklių¹² 52 punkto nuostatomis.

- neatlikta piniginių lėšų banko sąskaitose, gautinų sumų, išankstinių mokėjimų, inventorizacija, nepateikti tarpusavio skolų suderinimo aktai.

⁷ 2016 m. rugpjūčio 22 d. susitarimas „Dėl 2015 m. rugpjūčio 31 d. mokinių maitinimo paslaugų teikimo sutarties Nr. 61 ir negyvenamųjų patalpų ir kito materialiojo turto nuomos mokinių maitinimui organizuoti patalpų nuomos sutarties Nr. 61a galiojimo terminų pratęsimo“;

⁸ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimas T1-212

⁹ 2015 m. rugpjūčio 31 d. Negyvenamųjų patalpų ir kito materialiojo turto nuomos mokinių maitinimui organizuoti sutartis Nr. 75;

¹⁰ 2015 m. liepos 10 d. Pasvalio rajono savivaldybės 2014 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių, biudžeto vykdymo bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo audito ataskaita Nr. A-8,

¹¹ 2015 m. balandžio 3 d. Kontrolės ir audito tarnybos raštas Nr. KS-29. „Mokyklos maitinimo paslaugų teikėjams kartu su išnuomotomis patalpomis perdavė neatlygintinai naudotis ir tose patalpose esančią maisto gaminių įrangą, baldus, kitą inventorių. Pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 14 straipsnio 1 dalį neatlygintinai Savivaldybės turtas gali būti perduotas tik įstatyme nurodytiems subjektams, tarp kurių baigtinio sąrašo nėra privačių pelno siekiančių juridinių asmenų. Verslo subjektams turtas gali būti nuomojamas už atlygį.“

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (2014 m. spalio 3 d. nutarimo Nr. 1070 redakcija)

7. Mokykla nebalansinėje naudojamą ūkinio inventoriaus sąskaitoje apskaitė turtą, kuris neatitinka ūkinio inventoriaus pripažinimo kriterijų¹³: medžiai (liepos, obelys, ąžuolai), nematerialusis turtas, turtas, kuris turėjo būti pripažintas ir apskaitytas ilgalaikiame materialiajame turte; medžiagos ir žaliavos.

REKOMENDACIJOS

¹³ 8-ojo VSAFAS 5 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjekto ūkinis inventorių – materialusis turtas, kuris naudojamas daugiau nei vieną kartą ir kurio įsigijimo ar pasigaminimo savikaina mažesnė už Vyriausybės nustatytą minimalią viešojo sektoriaus subjekto ilgalaikio materialiojo turto vertę. Viešojo sektoriaus subjekto atsargos – viešojo sektoriaus subjekto turtas, kurį viešojo sektoriaus subjektas per vienerius metus sunaudoja pajamoms uždirbti ar viešosioms paslaugoms teikti.

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Apskaitą tvarkyti vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą.	Direktorė įpareigoja vyr. buhalterę tvarkyti apskaitą pagal atitinkamų teisės aktų reikalavimus.	Iki 2018-12-31
2.	Sustiprinti vidaus kontrolę nustatant papildomas vidaus kontrolės procedūras skaičiuojant mokestį už vaikų išlaikymą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje bei taikant lengvatas.	Direktorė įpareigoja vyr. buhalterę vykdyti sustiprintą vidaus kontrolę ir nustatyti papildomas vidaus kontrolės procedūras skaičiuojant mokestį bei taikant lengvatas už vaikų išlaikymą darželyje, pateisinančius darželio nelankymą dokumentus saugoti įstatymų nustatyta tvarka.	Iki 2018-12-31
3.	Užtikrinti, kad maitinimo paslaugų teikėjui už vaikų maitinimą būtų mokama pagal Savivaldybės tarybos patvirtintus pusryčių, pietų ir pavakarių mokesčio dydžius bei pakeisti sudaryto susitarimo 3 p.	2018 m. birželio 30 d. sutartis bus nutraukta ir vykdomi viešieji pirkimai mokinių ir vaikų maitinimo paslaugai pirkti. Rengiant naują sutartį su tiekėju numatoma išdėstyti naujas sąlygas, atitinkančias maitinimo paslaugas reglamentuojančius dokumentus.	2018-08-27
4.	Maitinimo paslaugų teikėjo patalpų nuomos sutartį teisės aktų nustatyta tvarka įregistruoti Registrų centre.	Patalpų nuomos sutartis su tiekėju bus įregistruota Registrų centre iki 2018-09-01.	2018-09-03
5.	Skaičiuoti nuomos mokestį maitinimo paslaugas teikiančiai įmonei už išnuomotą Mokyklos turtą.	Numatoma naujoje sutartyje su tiekėju pateikti paskaičiuotą nuomos mokestį už išnuomotą mokyklos turtą.	2018-08-27
6.	Užtikrinti, kad inventorizacija būtų atliekama teisės aktų nustatyta tvarka.	Papildomai instrukuoti inventorizacijoje dalyvaujančius asmenis dėl teisės aktų vykdymo, vyr. buhalterė įpareigota kontroliuoti, kad inventorizacija būtų atliekama teisės aktų nustatyta tvarka.	2018-12-03
7.	Nurašyti, perkelti Mokyklos nebalansinėje sąskaitoje naudojamą ūkinį inventorių, kuris neatitinka ūkinio inventoriaus pripažinimo kriterijų.	Iki š.m. birželio 30 d. bus nurašytas, perkeltas Mokyklos nebalansinėje sąskaitoje naudojamą ūkinį inventorių, kuris neatitinka ūkinio inventoriaus pripažinimo kriterijų.	2018-07-02

* – priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė Saločių Antano Poškos pagrindinė mokykla Atstovas, atsakingas už Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Buhalterė Laimutė Samulionienė

Apie audito metu nustatytus dalykus įstaigos vadovybę informavome raštais¹⁴. Įstaiga raštais¹⁵ pateikė paaiškinimus, ištaisė nustatytus pažeidimus ir dalį pateiktų rekomendacijų įgyvendino.

Konstruktivus bendradarbiavimas ir komunikacija su įstaigos vadovybe mums padėjo pasiekti suplanuotus audito tikslus. Pateikę pastabas dėl vidaus kontrolės trūkumų ir teisės aktų pažeidimų bei rekomendacijas, kaip tinkamai valdyti Savivaldybės biudžeto lėšas ir turtą, siekiame prisidėti prie to, kad Savivaldybės biudžeto lėšos būtų skirstomos ir naudojamos atsakingai, racionaliai ir skaidriai, turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Tikimės, kad mūsų pateikti pastebėjimai yra naudingi.

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja

Ilma Paliukėnaitė

Auditą atliko: Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja Ilma Paliukėnaitė

Pavedimas: Savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. rugpjūčio 14 d. Nr. P-7.

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Saločių Antano Poškos pagrindinei mokyklai, antras – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.

Audito ataskaitos kopijos teikiamos:

Pasvalio rajono savivaldybės Merui,

Pasvalio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui,

Pasvalio rajono savivaldybės administracijai.

¹⁴ Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos raštai „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų: 2017 m. rugsėjo 27 d. Nr. KS-77; 2017 m. lapkričio 7 d. raštas Nr. KS-88, 2017 m. lapkričio 17 d. raštas Nr. KS-94; 2017 m. lapkričio 23 d. raštas Nr. KS-98; 2017 m. gruodžio 6 d. raštas Nr. KS-102“.

¹⁵ Saločių Antano Poškos pagrindinės mokyklos raštai „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“: 2017 m. spalio 18 d. Nr. S-56, 2017 m. gruodžio 12 d. raštas Nr. S-103; 2017 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. S-74; 2017 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. S-75.

PRIEDAI

Saločių Antano Poškos pagrindinės mokyklos
finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos
1 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- Įvertinti Pasvalio r. Saločių Antano Poškos pagrindinės mokyklos 2017 metų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų tikrumą ir teisingumą ir pareikšti nuomones dėl jų;
- Įvertinti audituojamo subjekto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumą.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁶, Tarptautinius audito standartus¹⁷ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos standartus¹⁸;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad metinėse finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, jos parengtos pagal galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus reglamentuojančius buhalterinę apskaitą ir ataskaitų rinkinių sudarymą o savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšos ir turtas valdomi, naudojami įstatymų nustatytiems tikslams ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką įstaigos ataskaitų rinkinių teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku FAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 40,7 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 37,5 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

¹⁶ LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“

¹⁷ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

¹⁸ Finansinio audito (1000-1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai (<http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>).

Audito apimtis ir metodai	
Audito apimtis	
Audituotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Mokyklos 2017 metų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės, veiklos rezultatų ataskaita, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaita ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas parengti pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis. Mokyklos 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo, mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita ir biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamasis raštas parengti pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis.
2017 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	Turto bei atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2017 m. pradžioje buvo iš viso 605,1 tūkst. Eur, pabaigoje – 562,5 tūkst. Eur.
2017 m. pajamos ir sąnaudos	Mokykla gavo 550,7 tūkst. Eurų pajamų ir patyrė 549,3 tūkst. Eur sąnaudų. Mokyklos pagrindinės veiklos rezultatas teigiamas – pajamos viršijo sąnaudas 1,4 tūkst. Eur.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo
Reikšmingos audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2017 m. finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika	Pajamų srityje nustatėme riziką: – teisingo pagrindinės ir kitos veiklos pajamų grupavimo; Turto srityje nustatėme riziką dėl: – ilgalaikio materialiojo turto priskyrimo tinkamai turto grupei, nusidėvėjimo ir amortizacijos skaičiavimo, nuvertėjimo požymių vertinimo, vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant turtą, valstybinės žemės tinkamą apskaitą. Įsipareigojimų srityje nustatėme riziką dėl: – įsipareigojimų užregistravimo apskaitoje ir atskleidimo finansinėse ataskaitose bei vidaus kontrolės priemonių nesilaikymo inventorizuojant įsipareigojimus, duomenų apie įsipareigojimus patikimumo. Sąnaudų srityje nustatėme riziką dėl: – atostogų rezervo apskaitos. Ataskaitų sudarymo srityje nustatėme rizikas: –kad bus atskleista ne visa ir netiksli pagal VSAFAS privaloma informacija (FAR); –kad bus atskleista ne visa ir netiksli pagal teisės aktų reikalavimus privaloma informacija BVAR. Be sričių, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika, reikšminga audito sritis buvo: – darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos bei išlaidos.
Pajamų sritis	Įvertinome pajamų ir su jomis susijusių gautinų sumų

	inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: <ul style="list-style-type: none"> – sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kuri joms buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); – su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; – atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat, atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiems dokumentams, tinkamose sąskaitose tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos ir išlaidos	Atrankos būdu įvertinome, ar darbuotojams teisingai apskaičiuojamas darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei įmokos, ar naujai priimtiems ir atleistiems darbuotojams teisingai apskaičiuojamas darbo užmokestis už priėmimo ar atleidimo mėnesį, ar teisingai apskaičiuotos nepanaudotų atostogų kompensacijos bei kitos išeitinės išmokos, įvertinome sąnaudų ir išlaidų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, tinkamose sąskaitose ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis), atskleidimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymas atitiktų taisyklių reikalavimus.
Mokyklos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2017 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika	Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio nustatymas, pasikeitus darbo apmokėjimo sistemai nuo 2017 m. vasario 1 d., darbo santykių įforminimas bei darbo santykių reglamentavimas pasikeitus Darbo kodeksui nuo 2017 m. liepos 1d. Darbo santykių reglamentavimo ir darbo užmokesčio nustatymo

	<p>srityje išvelgėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – darbo apmokėjimo sistemos nustatymo įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimo tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams; – pareigybių aprašymų patvirtinimo pagal Vyriausybės patvirtintą Metodiką; – metinių vertinimo užduočių nustatymo darbuotojams; – pareiginės algos perskaičiavimo bei pastoviosios dalies koeficientų nustatymo; – darbuotojams dirbantiems pagal dvi ir daugiau sutarčių, darbo nustatymo pagrindiniu darbu. – nepanaudotų atostogų kalendorinėmis dienomis 2017 m. birželio 30 d. perskaičiavimo į nepanaudotas atostogas darbo dienomis. <p>Komandiruočių srityje nustatėme riziką dėl:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komandiruočių įforminimo; – dienpinigių nustatymo. <p>Konkretūs teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis nurodyti žemiau.</p>
Lėšų sritis	<p>Vertinome kaip laikomasi teisės aktų nuostatų:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planuojant, naudojant asignavimus programų vykdymui; – pervedant gautas pajamas į savivaldybės biudžetą.
Turto sritis	<p>Vertinome, ar turtas, kuris privalo būti registruotas viešuosiuose registruose yra registruotas.</p>
Teisės aktai, kuriems vertinta lėšų ir turto naudojimo atitiktis	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas; 2. Lietuvos Respublikos Biudžetinių įstaigų įstatymas; 3. Lietuvos Respublikos Biudžeto sandaros įstatymas; 4. Lietuvos Respublikos Buhalterinės apskaitos įstatymas; 5. Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas; 6. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas; 7. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas; 8. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas; 9. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas; 10. Lietuvos Respublikos žemės įstatymas; 11. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas; 12. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas; 13. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais; neteko galios 2017-04-26 nutarimu Nr. 318 (nuo 2017-05-03)); 14. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas (įsigaliojo nuo 2017-02-01);

	<p>15.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 22 d. nutarimas Nr. 497 „Dėl kasmetinių papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos patvirtinimo“;</p> <p>16.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 650 „Dėl darbuotojo, valstybės tarnautojo ir žvalgybos pareigūno vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojo iki 2017-06-30);</p> <p>17.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ (galioja nuo 2017-07-01);</p> <p>18.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“ (2017-06-28 nutarimo redakcija Nr. 523 su vėlesniais pakeitimais);</p> <p>19.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“;</p> <p>20. Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2010 m. kovos 26 d. įsakymas Nr. 1K-085 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo pakeitimo“;</p> <p>21. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-31 įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (2012-12-27 įsakymo Nr. 1K-452 redakcija su vėlesniais pakeitimais).</p> <p>22.Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais);</p> <p>23.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr.719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“;</p> <p>24.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“;</p> <p>25. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gegužės 27 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl pavyzdinių tarnybinių lengvųjų automobilių naudojimo biudžetinėse įstaigose taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).</p> <p>26. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. lapkričio 17 d. nutarimas Nr. 1341 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių biudžetinėse įstaigose“ (2009-05-27 nutarimo Nr. 542 redakcija su vėlesniais pakeitimais);</p> <p>27.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“;</p>
--	---

	<p>28.Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 5 d. nutarimas Nr. 432 „Dėl viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, aprašo patvirtinimo“;</p> <p>29.Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymais;</p>
--	---